

Aprob,
Avocatul Poporului,

Renate Weber

RAPORT
privind vizita desfășurată la Secția exterioară Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea
județul Tulcea

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Secția exterioară Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea, județul Tulcea, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1) și a art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, o echipă de vizitare formată din reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului și un reprezentant al unei organizații neguvernamentale, a efectuat la data de 12 aprilie 2021, o vizită prin folosirea mijloacelor alternative la Secția exterioară Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea, județul Tulcea.

Vizita a fost anunțată și a avut ca obiective: ●consolidarea protecției persoanelor custodiate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante; ●verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19; ●verificarea activității psiho-sociale; ●alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

La efectuarea vizitei au participat domnul Nicolae Voicu - jurist, doamna Denisa Maican - psiholog, domnul Cosmin-Ionuț Tarnovețchi - medic și domnul Dragoș Balan - asistent social, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului, precum și doamna Florica Marin - reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Europeană pentru Protecția Omului și protecția Copilului (AEPOPC)”.

Membrii echipei de vizitare au purtat discuții cu reprezentanții Secției exterioare Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea, județul Tulcea.

Având în vedere condițiile speciale impuse de starea de alertă, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2020 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 și în scopul desfășurării vizitei în cele mai bune condiții, au fost efectuate mai multe activități:

-anterior efectuării vizitei, membrii echipei de vizitare au participat la o instruire în care s-au prelucrat următoarele materiale: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19, Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19, Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, Măsuri de electrosecuritate, Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Ordinul nr. 3577/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă, Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă specifice activității desfășurate, Măsuri de traseu.

-tot anterior vizitei, pentru a reduce riscul îmbolnăvirii cu COVID-19, au fost solicitate conducerii căminului unele informații, ce au putut fi analizate din timp de către membrii MNP și, în acest fel, durata vizitei a fost redusă;

-la intrarea în Sala de Protocol a instituției Avocatul Poporului (unde a fost efectuată vizita prin folosirea mijloacelor alternative) s-a efectuat triajul epidemiologic, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratorie (tuse frecventă, strănut frecvent, stare generală modificată, rinoree etc.) a membrilor echipei de vizitare, a fost măsurată temperatura corporală a membrilor echipei de vizitare (toate persoanele având o temperatură situată sub 37,3° C), fiind completate în acest sens, de către membrii MNP, a Procesului-verbal încheiat cu ocazia efectuării vizitei prin folosirea mijloacelor alternative și a Fișei de instruire colectivă.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de către conducerea Secției exterioare Chilia Veche și conducerea Penitenciarului Tulcea, cât și din informațiile primite în contextul pandemiei de COVID-19 a reprezentanții unităților menționate, au rezultat următoarele:

Penitenciarul Tulcea are 2 secții exterioare, respectiv: Secția exterioară Chilia Veche (transformată din Penitenciarul Chilia Veche, în anul 1990) și Secția exterioară Tătaru (Grindul Tătaru – proprietatea Penitenciarului Tulcea, din Delta Dunării)

La momentul efectuării vizitei, gradul de ocupare a Secției exterioare Chilia Veche era de 40% și existau 39 de persoane private de libertate custodiate. Astfel, secția exterioară menționată nu se confrunta cu fenomenul de supraaglomerare.

De asemenea, la nivelul Secției exterioare Chilia Veche, existau în organigrama acesteia 51 de posturi, din care: 31 ocupate și 20 vacante.

În cadrul secției exterioare menționate, era amenajată o cameră intimă dar, potrivit informațiilor furnizate de conducerea penitenciarului, nu au fost solicitări pentru aceasta, începând cu data instaurării stării de urgență pe teritoriul României.

Totodată, la momentul efectuării vizitei, nu erau custodiate persoane private de libertate vulnerabile (persoane izolate sau aflate în carantină, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități etc.)

Referitor la măsurile luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, s-au constatat următoarele:

Pe perioada pandemiei de COVID-19, au fost luate următoarele măsuri:

- au fost actualizate regulamentele și procedurile interne;
- au fost întocmite Planuri de măsuri care au fost actualizate periodic;
- au fost instruite și informate atât personalul unității cât și persoanele private de libertate, în legătură cu elemente comportamentale de urmat pentru prevenirea îmbolnăvirii cu COVID-19;
- personalul a fost instruit cu privire la măsurile stabilite în Planurile de măsuri pentru prevenirea posibilelor îmbolnăviri/combateră răspândirii bolii;
- personalului și persoanelor private de libertate li s-au asigurat echipamentul de protecție (măști și mănuși, acolo unde a fost cazul);
- s-a efectuat triajul epidemiologic atât personalului cât și persoanelor private de libertate;
- a fost alocată o cameră destinată izolării și a fost asigurat un circuit separat;
- s-a păstrat distanțarea fizică, având în vedere numărul redus de persoane private de libertate
- au fost luate măsuri în ceea ce privește activitățile lucrative și educative desfășurate în unitatea penitenciară cât și în afara acesteia, respectiv:
 - distanțarea fizică;
 - dezinfecția;
 - purtaea echipamentului de protecție;
 - fără activități lucrative în exteriorul unității penitenciare;
- secția exterioară a fost dotată cu substanțe dezinfectante și materiale de protecție corespunzătoare;
- s-a realizat dezinfecția și nebulizarea spațiilor secției de deținere.

La nivelul Secției exterioare Chila Veche, nu au existat incidente deosebite în perioada pandemiei de COVID-19, cu privire la siguranța unității penitenciare.

Referitor la asistența medicală, aceasta era asigurată de către un singur asistent medical, cu program de lucru de luni până vineri între orele 07.00-15.00, neexistând posturi vacante. La nivelul Penitenciarului Tulcea - structura centrală, erau angajați un medic de medicină generală, un medic stomatolog și un număr de 4 asistente medicale, aceștia contribuind de asemenea la acordarea asistenței medicale. În perioadele în care asistenta nu era prezentă în cadrul secției exterioare, activitatea era asigurată de personalul din structura centrală care se deplasa pe baza unei programări la Chilia Veche. De asemenea, medicul Penitenciarului Tulcea se deplasa periodic (săptămânal) la nivelul secției exterioare pentru a verifica condițiile acordării asistenței medicale și pentru a consulta persoanele private de libertate și a le prescrie tratamente.

În ceea ce privește asistența stomatologică, aceasta era asigurată prin cabinetul stomatologic din cadrul Penitenciarului Tulcea - unitatea centrală, de către un medic stomatolog, acest cabinet fiind dotat în mod corespunzător cu scaun stomatologic, precum și cu restul instrumentelor necesare.

Cu privire la asistență psihiatrică, din răspunsul conducerii penitenciarului a rezultat faptul că aceasta nu era necesară la nivelul secției exterioare, deoarece nu erau custodiați deținuți cu boli cronice (în general) și nici cu boli psihice.

Penitenciarul custodia numai persoane de sex masculin cu vârsta cuprinsă între 22 și 60 de ani. Aceștia li se făcea un examen medical general la introducerea în penitenciar, la nivelul unității centrale, după care erau transportați la Chilia Veche. De asemenea, din relatările personalului medical

a rezultat faptul că, în caz de urgență, asistenta medicală se deplasa în unitate pentru a rezolva situația respectivă.

Secția Exterioară Chilia Veche a Penitenciarului Tulcea, deținea ca organizare medicală, un cabinet medical dotat în mod corespunzător cu pat pentru consultații, dulap de medicamente, mobilier, aparatură medicală, trusă de prim ajutor, precum și aparat de urgență. Cabinet medical avea Autorizație Sanitară de Funcționare emisă în data de 26.09.2016 de către Direcția de Sănătate Publică Județeană Tulcea.

Echipa de vizitare a studiat fișele medicale pentru deținuți care conțineau date despre starea de sănătate la depunerea în penitenciar, despre rezultatele investigațiilor pulmonare, a bolilor cu transmitere sexuală (sifilis), sau despre diverse alte investigații medicale. Existau consimțăminte ale persoanelor private de libertate prin care acestea erau informate despre scopul, metodele și durata tratamentului propus și prin care își manifestau acordul cu investigațiile și tratamentele recomandate.

Din relatările personalului medical a rezultat faptul că, datorită lipsei cazurilor de boli cronice, singurele tratamente medicale care se făceau erau cele pur simptomatice, pentru simple răceli, tulburări minore gastrointestinale sau cele pentru combaterea unei dureri de intensitate redusă.

Prezentarea persoanelor private de libertate la cabinetul medical se realiza pe baza unei solicitări adresate șefului de tură, cazurile urgente fiind examinate imediat.

La nivelul secției exterioare, exista un registru de consultații care conținea în primele 2 luni din anul 2021 un număr de 260 de consultații. Erau cazuri de infecții respiratorii superioare, afecțiuni stomatologice, diverse alte simptome (artralгии, epigastralгии), panariții. Pentru toate cazurile, erau precizate diagnosticele, tratamentele prescrise, cu semnătura beneficiarului serviciului medical **dar fără indicarea persoanei care a inițiat tratamentul respectiv sau a semnăturii și eventual a parafei acesteia**. Astfel, echipa de vizitare consideră necesar ca în fiecare caz în care o persoană privată de libertate este consultată, este supusă unei proceduri de diagnostic sau de tratament, trebuie să fie consemnată și identitatea cadrului medical (cu semnătura și parafa) care oferă serviciul respectiv.

În legătură cu eventualele decese, sinucideri sau tentative de sinucidere, din răspunsul Penitenciarului Tulcea a rezultat faptul că în anii 2020 și 2021, nu au fost înregistrate astfel de evenimente.

De asemenea, conducerea secției exterioare a precizat faptul că în anii menționați, nu au fost înregistrate cazuri de incidente deosebite, cazuri de refuz de hrană sau cazuri de acte de heteroagresiune sau autoagresiune.

La momentul efectuării vizitei, nu erau persoane private de libertate foste consumatoare de droguri și nici persoane care să poată fi încadrate în clasa celor vulnerabile.

Totodată, la nivel secției exterioare, nu erau custodiați deținuți cu afecțiuni psihice sau care să primească tratament psihotrop.

Referitor la solicitările la numărul de urgență 112, a existat un singur caz în perioada 2020 - 2021 și anume, o persoană care acuza o simptomatologie dureroasă precordială care a fost transportată cu diagnosticul de preinfarct la un penitenciar spital din București, fără apariția altor complicații (eveniment petrecut în luna decembrie 2020).

Accesul la nivelul Secției exterioare Chilia Veche, se realiza pe cale fluvială, cu ajutorul ambulanței navale sau de către serviciul SMURD, timpul necesar pentru a parcurge distanța până la Tulcea fiind de circa o oră și jumătate sau cu ajutorul transportului terestru, prin intermediul unei autospeciale cu care era dotat Penitenciarul Tulcea, în acest caz timpul necesar fiind de două ore.

Din studierea notelor telefonice întocmite cu această ocazie a rezultat faptul că, în anul 2021 au fost 2 cazuri de persoane care au fost transportate cu mijloacele auto ale unității la cabinetul medical de la Penitenciarul Tulcea, pentru un puseu de tensiune arterială și un caz de keratoză palmară asociată cu un retard mental ușor.

În anul 2020, în urma studierii aceluiași document a rezultat că, din luna mai și până la sfârșitul anului, au fost 12 cazuri de persoane transferate la Cabinetul Medical al Penitenciarului Tulcea, motivele fiind: hipertensiune arterială, epistaxis, panariții, cefalee.

Aprovizionarea cu medicamente și materiale sanitare se făcea lunar de către Penitenciarul Tulcea pe baza unui necesar stabilit de personalul medical.

Referitor la asigurarea hranei, aceasta era preparată în cadrul blocului alimentar propriu și distribuită cu ajutorul persoanelor private de libertate, fiind angajați un număr de 3 bucătari.

Blocul alimentar era dotat corespunzător, cu: veselă, plită electrică, cuptor electric, hotă.

Din documentele studiate a rezultat faptul că, exista un meniu pentru regimul comun, iar în cazul celor care efectuau munci, norma de hrană era adaptată corespunzător. Spre exemplu, la data efectuării vizitei, la micul dejun se serveau biscuiți/brânză de vacă/margarină și marmeladă, la prânz ciorbă țărănească și iahnie de fasole cu carne, iar la cină pilaf cu carne. Persoanele private de libertate care prestau diverse munci (14 persoane la data efectuării vizitei) primeau și un supliment alimentar.

Nu se realizase vaccinări antigripale, însă au existat 2 persoane din cadrul personalului care s-au vaccinat în cursul lunilor ianuarie și februarie 2021 contra noului coronavirus.

În rândul deținuților încă nu se începuse campania de vaccinare anti COVID 19. Din relatările personalului medical a rezultat faptul că, aproximativ jumătate dintre persoanele private de libertate își manifestase dorința de a se vaccina.

Referitor la asistența socială, aceasta era asigurată de 4 asistenți sociali, dintre care, 2 se aflau în concediu de creștere a copilului la momentul efectuării vizitei. Toți asistenții sociali dețineau avizul de exercitare a profesiei, fiind înscriși în Colegiul Național al Asistenților Sociali din România și dețineau treptele de competență profesională corespunzătoare activității pe care o desfășurau.

Asistenții sociali ai penitenciarului desfășurau activități de evaluare, consiliere, mediere socială, implementarea programelor sociale și educaționale, precum și alte activități circumscrise proiectului de activitate. Asistența oferită persoanelor private de libertate pentru menținerea relației cu familia se concretiza în medierea relațiilor cu membrii acesteia pentru consolidarea mediului de suport, precum și acordarea sprijinului pentru identificarea și accesarea resurselor materiale și financiare necesare reintegrării psihosociale. Conform datelor primite, la Secția Exterioară Chilia Veche nu erau custodiate persoane private de libertate cazuri sociale sau fără aparținători. În perioada analizată (anii 2020 și 2021) asistenții sociali au derulat 11 consilieri pe teme sociale.

Anual, se întocmea un Plan de activitate al Sectorului reintegrare socială, pe baza analizei nevoilor de reintegrare socială identificate. Planul de activitate pentru anii 2020-2021, cuprindea printre altele, activități planificate periodic la secțiile exterioare Chilia și Tătaru – activități educative, de asistență socială și psihologică, organizate pe bază de proiect, activități în regim individual, respectiv evaluare, consiliere și informare, ateliere ocupaționale și programe educative de tip hobby, cursuri de formare profesională. În fiecare an, erau desemnate persoane responsabile cu derularea activităților la Secția Chilia/Tătaru, pe fiecare domeniu de intervenție, respectiv asistent social, psiholog, educator, agent educație, cărora le erau stabilite atribuții prin fișa postului. Potrivit conducerii penitenciarului, la Secția Exterioară Chilia Veche **nu se derulau programe structurate de asistență socială**, care presupun o metodologie complexă și o abordare riguroasă a etapelor de desfășurare, pe de o parte, din cauza lipsei personalului la nivelul Sectorului reintegrare socială și, pe de altă parte datorită specificului persoanelor private de libertate custodiate la secția exterioară (persoane private de libertate care se aflau în perioada premergătoare liberării, fără probleme care să necesite o intervenție specializată complexă, medicală, psihologică sau de asistență socială și cu un prognostic bun în ceea ce privește reintegrarea socio-profesională și familială).

Potrivit datelor puse la dispoziția membrilor echipei de vizitare, începând cu luna martie 2020 și până la momentul vizitei, activitățile de reintegrare socială au fost diminuate semnificativ, atât ca număr de activități desfășurate, cât și ca număr de deținuți înscriși, din cauza restricțiilor impuse în contextul epidemiologic actual.

Demersurile de reintegrare socială au fost organizate și s-au desfășurat în conformitate cu Planul de măsuri pentru Penitenciarul Tulcea, pentru perioada stării de alertă, nr. 20966/12.01.2021 și a informărilor și completărilor ulterioare. La debutul pandemiei de SARS-CoV-2, au fost suspendate toate activitățile de grup, până la încetarea stării de urgență și decretarea stării de alertă pe teritoriul României.

Pentru prevenirea răspândirii virusului SARS-CoV-2, demersurile de reintegrare socială s-au desfășurat în grupuri mici, cu participarea deținuților custodiați în aceeași cameră sau, în cazul în care acest lucru nu a fost posibil, prin gruparea deținuților din camere diferite, dar doar din cadrul

aceleiași secții de deținere, cu menținerea componenței grupului la activitățile desfășurate ulterior. Astfel, toate demersurile de reintegrare socială, atât cele desfășurate individual cât și cele de grup, s-au derulat cu respectarea distanțării (minim 2 m) între personal și participanți, aceeași regulă fiind aplicată și în cazul activităților de grup, între deținuți, dacă aceștia erau cazați în camere diferite din cadrul aceleiași secții de deținere și din același program.

De asemenea, în timpul derulării activităților, personalul de reintegrare socială și persoanele private de libertate participante au purtat în mod obligatoriu, echipament individual de protecție împotriva răspândirii coronavirusului.

Activitățile de bibliotecă au fost adaptate noii situații și s-au desfășurat prin împrumut la camere a cărților, iar după restituirea acestora, cărțile împrumutate erau păstrate separat 24 de ore și dezinfectate cu ajutorul lămpii UV.

Activitățile moral-religioase derulate de cultul ortodox se desfășurau prin accesul în penitenciar al preoților voluntari desemnați de Episcopia municipiului Tulcea, iar activitățile moral-religioase derulate de celelalte culte se realizau on-line (cultul penticostal și Martorii lui Iehova). Cultul adventist nu dorea să desfășoare activități on-line și nici prin prezența fizică în penitenciar.

Una dintre măsurile compensatorii acordate pentru suspendarea temporară a altor drepturi (de ex. dreptul la vizită sau dreptul la vizită intimă în perioada stării de urgență) a fost prelungirea duratei difuzării la camerele de deținere a programelor radio-tv.

Au fost adoptate în mod permanent măsuri de dezinfectare și aerisire a spațiilor după activitățile de grup, cu întocmirea unui proces verbal de dezinfecție și, de asemenea, purtarea echipamentului de protecție de către cadre și deținuți.

La nivelul Secției exterioare Chilia Veche, nu se desfășurau activități de școlarizare, acestea fiind derulate doar la penitenciarul Tulcea. În cadrul secției exista un club educațional, dar **numărul de activități desfășurate într-un cadru organizat era redus din cauza lipsei personalului de specialitate (educatori) de la nivelul Sectorului reintegrare socială.** Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizită recomandă continuarea demersurilor pentru ocuparea posturilor vacante din cadrul Sectorului reintegrare socială.

Totodată, Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) a derulat în perioada iunie 2014 – aprilie 2017 proiectul „Stabilirea unui mecanism ecologic de reintegrare socială a deținuților”, finanțat de Regatul Norvegiei prin Mecanismul Financiar Norvegian 2009-2014, în cadrul Programului RO23 “Servicii corecționale inclusiv sancțiuni non privative de libertate”, gestionat de Ministerul Justiției în calitate de Operator de Program. Proiectul a avut ca parteneri Serviciile Penitenciare din Regiunea de Sud - Norvegia, Penitenciarul Tulcea și consorțiul format din Asociația Ivan Patzaichin–Mila 23 și Asociația Romano ButiQ, și a avut ca obiectiv calificarea deținuților în meserii ecologice, în vederea creșterii șanselor de a găsi un loc de muncă. De asemenea, instruirea acestora în eco-construcții le-a oferit posibilitatea de a-și construi propria lor casă, ieftină și funcțională. În mod specific, proiectul și-a propus să creeze un "laborator de eco-reintegrare", în Delta Dunării, pe grindul Tătaru - care este proprietate a Penitenciarului Tulcea - unde 5 eco-case au fost construite de către deținuți și deservește ca ateliere de lucru pentru meșteșuguri eco-tradiționale și pentru organizarea de evenimente de sensibilizare. Astfel, în anul 2020, la grindul Tătaru (secția exterioară a Penitenciarului Tulcea) s-au organizat mai multe activități de reintegrare socială, la care au participat 34 de deținuți: ateliere de artizanat, program educativ tip hobby „Plante și grădini” și un curs de calificare în meseria de lucrător în cultura plantelor. Pentru anul 2021, era planificată organizarea unui atelier ocupațional (amenajarea unei sere) și derularea unui curs de calificare în meseria de îngrijitor spații verzi, la care urmau să participe 19 deținuți.

Referitor la persoanele private de libertate care efectuau munci, conducerea penitenciarului ne-a comunicat că cei mai mulți dintre deținuții custodiați la Secția exterioară Chilia Veche (24 deținuți) prestau munci de întreținere: gestionare și autogospodărire a spațiilor secției - curățenie incintă, perimetru, alei, clădiri, curte de plimbare; deservirea blocului alimentar și hidrofor; depozitele de lemne; frizerie.

Penitenciarul Tulcea avea încheiate mai multe protocoale de colaborare (21 protocoale la sfârșitul anului 2020), cu instituții de învățământ, organizații neguvernamentale, instituții religioase aparținând mai multor culte, instituții din sistemul de sănătate publică, instituții de asistență socială

ș.a., dintre care amintim: Școala nr. 5 „Elena Doamna” Tulcea, Direcția de Sănătate Publică Tulcea, D.G.A.S.P.C. Tulcea, Parohia „Acoperământul Maicii Domnului” Tulcea, Biserica Adventistă de Ziua Șaptea, Fundația „Stânca Veacurilor” etc. Activitățile derulate în colaborare cu partenerii includeau activități de școlarizare, programe educative, programe de voluntariat, furnizare de materiale informative, activități moral-religioase etc. Conform informațiilor furnizate de conducerea penitenciarului, în anul 2021, se are în vedere reînnoirea protocoalelor de colaborare. Activitățile de grup cu colaboratorii/partenerii se desfășurau în sistem on-line – instruire școlară, programe derulate de colaboratori săptămânal – Fundația „Stânca Veacurilor” și Berean Prison Ministries, activități moral-religioase derulate de culte săptămânal – cultul pentecostal, Martorii lui Iehova, cultul adventist. În anul 2021, erau planificate a se desfășura mai multe activități în parteneriat, respectiv: cursuri de formare profesională (urmas să înceapă în luna aprilie la Secția Chilia) de informare, consiliere, medierea muncii, expoziții, întâlniri de lucru cu partenerii, activități de prevenire a criminalității etc.

Conform datelor furnizate de conducerea Penitenciarului Tulcea, la Secția Exterioară Chilia Veche **nu exista sală de sport și nu se desfășurau activități sportive** planificate, într-un cadru organizat. Persoanele private de libertate puteau participa la activități sportive neorganizate (tenis cu piciorul, badminton etc.), la una dintre curțile de plimbare, adaptată în acest scop. Nu existau monitori sportivi la Penitenciarul Tulcea și nici la Secția Exterioară Chilia Veche. **Existau 2 posturi de monitor sportiv (un post de ofițer și unul de subofițer) care au fost scoase la concurs în mod repetat, dar nu au existat persoane interesate de ocuparea acestora.** Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare recomandă continuarea demersurilor pentru ocuparea posturilor de monitor sportiv.

La nivelul Secției Exterioare Chilia Veche, **nu existau puncte de informare electronice (infochioșcure)**, deținuții putând accesa o parte din informațiile necesare prin intermediul posturilor telefonice amplasate pe holurile secției de deținere. Nu exista mapă documentară la camere, aceasta fiind disponibilă la bibliotecă, unde deținuții aveau posibilitatea să o consulte.

Referitor la asistența psihologică, aceasta era asigurată de 3 psihologi cu competențe profesionale în specializarea psihologie aplicată în apărare și siguranță națională, ce asigurau, conform prevederilor legale, desfășurarea activităților profesionale, ce constau în activități de evaluare inițială, periodică și finală, consiliere psihologică, individuală sau de grup și convorbiri individuale. Programele de asistență psihologică generală cuprindeau programe structurate în funcție de nevoile și riscurile identificate, în vederea dezvoltării deprinderilor, atitudinilor prosociale, cu scopul creșterii șanselor de reintegrare socială.

Referitor la personalul de reintegrare socială, în momentul vizitei erau 17 funcții încadrate din cele 27 de funcții prevăzute în stat (procent de ocupare - 62,96%), 3 funcții de conducere încadrate din 3 prevăzute, 6 funcții execuție încadrate la serviciul educație din 14 funcții prevăzute (procent de ocupare - 42,85%) și 8 funcții de execuție încadrate la serviciul asistență psihosocială din 10 funcții prevăzute (procent de ocupare - 80%). Din persoanele încadrate la serviciul asistență psihosocială, 2 asistenți sociali și un psiholog se aflau în concediu creștere copil.

Demersurile de integrare socială au fost organizate și s-au desfășurat în conformitate cu Planul de măsuri pentru Penitenciarul Tulcea nr.20966/12.01.2021, pentru perioada stării de alertă și a informărilor ulterioare, respectiv: includerea persoanelor private de libertate, la demersurile de reintegrare de grup, de la nivelul aceleiași camere de deținere sau de la nivelul aceleiași secții și din același program „uși deschise”, formarea de grupuri mici, astfel încât să se respecte distanța de minim 2 metri între participanți. Activitățile de reintegrare psihosocială și educațională cuprindeau activități planificate de evaluare socială, psihologică și educațională, periodică și finală, precum și activități de consiliere socială și psihologică ce vizau sprijinirea persoanelor private de libertate pentru soluționarea diverselor probleme cu care aceștia se confruntau.

Evaluarea clinică și programele de consiliere psihologică au fost fundamentate de aplicarea instrumentelor de evaluare psihologică achiziționate de Administrația Națională a Penitenciarelor. Astfel, pentru evaluarea psihologică erau folosite mai multe instrumente clinice: anamneza, observația, interviul clinic, scale de depresie și anxietate Hamilton.

Având în vedere contextul epidemiologic, asistența psihologică a fost acordată în regim individual și în grupuri mici, de la nivelul aceleași camere de deținere. De remarcat că ședințele de psihologie se acordau atât la solicitarea proprie a persoanelor private de libertate cât și la sesizarea șefului de secție sau la recomandarea cadrelor medicale ale unității.

Referitor la activitățile de consiliere desfășurate în cadrul penitenciarului, în luna ianuarie 2021 au fost realizate 151 de activități de consiliere, dintre care 34 activități de consiliere socială, 109 activități de consiliere psihologică și 8 activități de consiliere educațională.

Activitățile individuale desfășurate cu deținuții, au avut în vedere următoarele tematici: activități de cunoaștere, de evaluare periodică și finală, consemnate în documentele de lucru, activitățile de consiliere la nevoile identificate sau în situații de criză, activități de convorbiri individuale și soluționarea cererilor.

În permanență, reprezentanții sectorului reintegrare socială au colaborat cu angajații sectorului operativ și medical atât pentru monitorizarea stării de sănătate fizică, psihică, pentru menținerea unui echilibru psihic, în perioada pandemiei, cât și pentru rezolvarea problemelor semnalate de către aceștia.

Conform informațiilor primite de la conducerea penitenciarului și a documentelor puse la dispoziția echipei de vizită, personalul Sectorului Reintegrare Socială a desfășurat ședințe de consiliere individuală/ de grup, în special cu categoriile de persoane care prezintă vulnerabilități. Au fost incluse în programele de consiliere persoanele cu afecțiuni psihice, persoanele vârstnice, persoanele cu conduită agresivă (agresorii sexuali), persoanele cu tulburări comportamentale induse de adicții. (jocuri, consum de substanțe psihoactive, de alcool). De exemplu, în cadrul Planului de prevenire a comportamentelor agresive s-a constituit un grup de 17 deținuți care se aflau în monitorizare potrivit metodologiei, care au beneficiat de 24 de ședințe cu o frecvență săptămânală.

De asemenea, persoanele private de libertate au beneficiat zilnic de convorbiri individuale, de informare cu privire la diferite aspecte pentru care au solicitat sprijin, conform planificărilor de pe secțiile de deținere. De exemplu, în luna ianuarie 2021, au fost derulate 297 de convorbiri, dintre care o audiență la directorul adjunct, 81 de convorbiri psihologice, 84 convorbiri desfășurate de către asistenți sociali, 131 convorbiri susținute de către educatori. Totodată, pe parcursul lunii ianuarie au fost finalizate 158 de activități artistice, de difuzare a culturii, concursuri tematice, activități pe platforma elearning, activități sportive: Proiect Revista Ecou, Proiect Emisiune Tv-Covid-19, „O provocare pentru umanitate”, Proiect Eminescu în imagini-expoziție.

Referitor la activitățile moral-religioase, a fost asigurat dreptul la asistență moral-religioasă, conform solicitărilor, în baza activităților/slujbelor religioase ortodoxe susținute de preotul angajat sau în baza contractelor de voluntariat dintre penitenciar, Episcopia Tulcea și Protoieria Tulcea. Cultele care desfășurau activități în penitenciar, erau: ortodox, romano-catolic, adventist, baptist, Martorii lui Iehova și Uniunea Penticostală.

Din discuțiile purtate cu membrii penitenciarului, aceștia au afirmat că activitățile derulate prin cadrul acestor programe au fost suspendate în timpul pandemiei de Covid-19, urmând a fi derulate online.

Referitor la respectarea dreptului la informare al persoanelor private de libertate, conform informațiilor puse la dispoziția membrilor echipei de vizită, de către conducerea unității, pe parcursul stării de urgență/alertă accesul la informație a fost asigurat prin intermediul studioului TV, prin punctele de documentare și informare electronică de la nivelul secțiilor, prin aviziere și panouri informative cu comunicări relevante pentru persoanele private de libertate. Astfel, pe parcursul lunii ianuarie 2021 a fost elaborat nr. 2 al Revistei Ecou, au fost împrumutate 163 de cărți de la biblioteca deținuților.

Totodată, a reieșit că au fost susținute activități de informare cu privire la măsurile de protecție care trebuie respectate în vederea reducerii riscurilor, prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de Covid-19 în cadrul campaniei de informare privind prevenirea răspândirii virusului SARS CoV-2 în unitățile din sistemul penitenciar, care s-a derulat periodic, începând cu luna martie, până la data efectuării vizitei.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

RECOMANDĂ
conducerii Secției exterioare Chilia Veche, Penitenciarul Tulcea,
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

Sub aspect juridic

1. Instalarea punctelor de informare (infochioscuri) pentru persoanele private de libertate custodiate.

Sub aspectul asistenței medicale

1. Precizarea identității cadrului medical, cu semnătura și eventual parafa acestuia, în fiecare caz în care o persoană privată de libertate este consultată sau este supusă unei proceduri de diagnostic sau de tratament.

2. Continuarea respectării măsurilor de igienă și de protecție, luate cu scopul de a preveni răspândirea infecției COVID 19 în rândul angajaților cât și al persoanelor private de libertate.

Sub aspectul asistenței sociale

1. Continuarea demersurilor pentru ocuparea posturilor vacante din cadrul Sectorului reintegrare socială, mai ales a celor de monitor sportiv și educator.

2. Amenajarea unor spații destinate desfășurării activităților sportive, de către persoanele private de libertate custodiate

Sub aspectul asistenței psihologice

1. Continuarea acordării asistenței psihologice, a desfășurării programelor și activităților de asistență psihologică, cu același profesionalism

București, 18 mai 2021

